

Ps 67

Svi puci neka te slave,
Tebe, Svevišnji!

06.12.11.

www.ftdi.unizg.hr (ferbt2_008.ppt)

1

Job u razgovoru s Bogom

León Bonnat, Job The Lith Gallery of Toronto

06.12.11.

2

Problem patnje u Bibliji

- Krajnja muka: “O, zašto izadoh iz majčina krila?” Jr 20,18
- Socijalni i teološki kontekst: “Držali smo da ga Bog udara i ponižava” Iz 53,4
- “Ako je pravednik Božji sin... iskušajmo ga mukom” Mudr 2,18s
- “U Boga se uzdao, neka spasi!” Ps 22,9; Mt 27,43
  - Teška pitanja postavljamo u patnji
  - Job na početku ima samoubilačke tendencije (usp. Jr)
  - Odgovor u Knjizi o Jobu ozbiljan opsegom i sadržajem

06.12.11.

www.ftdi.unizg.hr (ferbt2_008.ppt)

3

Dvije pozornice

- nebesko vijeće: npr. Job 1,8
  - יהוה: “sluga moj Job... neporočan i pravedan, boji se Boga i kloni zla!”
  - פִּתְיוֹן *šajān*: “Zar se uzalud boji Boga?”
  - “Pruži ruku” 1,11; 2,5 – “U tvojoj je ruci” 2,5
- zemaljski razgovori:
  - tri kruga razgovora - Job 3-31
  - prijatelji: Elifaz, Bildad, Sofar
    - internacionalni, s čistom nakanom “utješiti” 2,11
    - najprije šute sedam dana 2,13
  - Job prvi progovara c3
    - optužbom množe patnju (npr. “čovjek rada muku” 5,7)
  - Elihuov monolog - Job 32-37
  - pozornice spaja Jobova molitva npr.
    - Što je čovjek da ga toliko ti cijeniš, da je srcu tvojem tako prirastao 7,17

Ilya Repin, Job and His Friends, 1869. Uije naplatnu. The Russian Museum, St. Petersburg

06.12.11.

www.ftdi.unizg.hr (ferbt2_008.ppt)

4

Živi otkupitelj

- Najpoznatiji tekst - Job 19,25–27
- Okvir: riječi prijateljima (2. lice mn.)
  - v21s: Smilujte mi se
  - v28s: saznat ćete da ima suda
  - v23s: O kad bi se moje riječi... na vječan spomen uklesale
- spoznaja: “moj otkupitelj je živ” v25
- nada: “gledat ću Boga” v26, ne kao stranac v27
  - “Ako brat proda očevinu, neka njegov najbliži izbavitelj otkupi” Lev 25,25
  - patnja preobražava i preobražena je:
    - prije Jobovo oko plače (16,20)
    - prije mu je smrt kraj (c3)

01.02.2010.

www.ftdi.hr/amdg (job_sve.ppt)

5

Višestruk Božji odgovor

- Prvi odgovor 38,1–42,6
  - 3 Jahvina govora i 2 Jobova odgovora
  - vanjski preokret tek u 42,10
    - שׁוּב שׁוּב *šub šebut* “preokrenuti sudbinu”
    - Job je još uvijek u prahu i pepelu 42,6
      - postije još 140 godina života (42,16)
- Božji govor Elifazu (42,7–9)
- Epilog (42,10–17)

Lord answering Job out of the whirlwind. BLAKE, William (1805-06), Akvarel, Morgan Library, New York

06.12.11.

www.ftdi.unizg.hr (ferbt2_008.ppt)

6

Nov Jobov položaj

- Na razini gornje pozornice
- Tražio je Božji odgovor
  - Npr. "o kad bi se na zov moj i odazvao" 9,16, "na Svesilnom je da mi odgovori!" 31,35
  - Bog prekida šutnju (nakon 7 dana i 37 poglavlja)
- Izravno obraćanje ("ti")
  - Job: "stražu si nada mnom postavio" 7,12 "k tebi vičem, pred tobom stojim" 30,20:
  - Bog: "Gdje si bio kad zemlju utemeljih" 38,4
- Patnja – stvaranje svijeta i smisao egzistencije kao i Job (c3)
  - Bog sluša otpočetka
- Otvoreno sučeljavanje: "ti me proglašavaš zlotvorom" Job Bogu 10,2 ⇔ Bog Jobu 40,8

06.12.11.

www.ftdi.unizg.hr (ferbt2_008.ppt)

7

Poput proroka

- Kod Ilije šapat blagog lahora (1 Kr 19,12)
- 2x "Što ćeš ti ovdje?" 19,9,13
- "uzmi dušu moju" 19,4
- 2x isti odgovor 1 Kr 19,10,14
- Kod Joba: u oluji (Job 38,1; 40,6)
- 2x "opaši svoje bokove...!" 38,3; 40,7
- "što nisam mrtav..." Job 3,11
- Šutnja > volja za šutnjom (40,4s) > poučljivost (42,2)

06.12.11.

www.ftdi.unizg.hr (ferbt2_008.ppt)

8

Jobova utjeha

- **נִחַם** *niham* ražaliti se – kajanje, utjeha 42,6
  - Usp. 2,11;7,13; 16,2; 21,34; 29,25; 42,11
  - Ukupno 7x
- "moje oko"
  - 16,20 pred Bogom suze lije
  - 42,5 sada ga vidi
- "moje oko" + **רָא** *ra'á* "vidjeti"
  - "Njega ću gledati, mojim očima..." 19,27
  - "sada te oko moje vidi" 42,5

Marc Chagall, Job u molitvi, 1960

06.12.11.

www.ftdi.unizg.hr (ferbt2_008.ppt)

9

Divno ime (Ps 8)

O kako je divno, Bože naš
Po zemlji svoj tvoje ime

06.12.11.

www.ftdi.unizg.hr (ferbt2_008.ppt)

10

Ps 23

Gospodin je pastir moj
Ni u čem ja ne oskudijevam

'Adonaj ro'î lo' 'ehsar

06.12.11.

www.ftdi.unizg.hr (ferbt2_008.ppt)

11

Psalam 105

Davidov poziv na hvalu

06.12.11.

www.ftdi.unizg.hr (ferbt2_008.ppt)

12

Mjesto i struktura

Francesco Salviati, David pleše pred Kovećegom saveza (ulje na platnu)

- Ps 105 uz 103
- iz 1 Ljet 16 (Ps 105,1-5 = 1 Ljet 16,8-22): kovčeg saveza u Jeruzalemu
- 5 pohvalnica Ps 103-107
  - "Blagoslivljaj" (ברכי *baraki* ;103,1.22 104,1.35) - individualno
  - "Dajte hvalu" (הודו *hodû*, od ;105,1 107,1 יהוה *ihvê*) – zajednički
    - Usp. Aleluja *hal'êlê Jah* – slavite Gospodina 104,35 (usp. 105,45; 106,48)
- Uvod: 105,1-6
  - Imperativ u 2. mn. "hvalite, prizivajte, navješćujte" (v1)
  - u v6 subjekt u vokativu
    - Dajte hvalu v1, pjevate v2, dičite se v3, tražite v4
  - David šalje *među narode!* v1

06.12.11.

www.ftdi.unizg.hr (ferbt2_008.ppt)

13

Savez i poslanje

- Sjetite se! v5 – kao što se je Gospodin sjeća v8.43
- Savez s Abrahamom v9.42; (ne David i Mojsije)
- v42-45: Zaključak:
  - Jer se sjetio v42 (tako Šarić, hebr. *šê kî*)
  - izveo je narod i dao mu zemlju v43s
  - Svrha: da čuvaju naredbe i paze na pouke v45
  - Savez v8s = riječ v8.42
- Glavni dio v7-41 opisuje Božja *djela i čuda* (usp. v1s)
  - Primaju poslanje
    - Josip v17
    - Mojsije i Aron v26

06.12.11.

www.ftdi.unizg.hr (ferbt2_008.ppt)

14

Središnji dio psalma

- "naš Bog" v7 ("mi") אלהינו יהוה *'adonaj 'elohênû*
  - Poslije opis u 3. mn. ("oni")
  - Odjek od: Čuj Izraele
- v7-15: praoci
  - Božja riječ:
    - "Tebi ću dati kanaansku zemlju" v11
    - "Ne dirajte... ne nanosite zlat!" v15
  - Prvo *lutanje*
    - Abraham od Kaldeje do Kanaana i Egipta v7-11
    - Jakov do Labana i Ezava 12-15
- v16-25,26-36: u Egiptu
- v37-41: Izlazak

06.12.11.

www.ftdi.unizg.hr (ferbt2_008.ppt)

15

Otkupljenje

- Egipat: spas od gladi (v16), boravište (v23) ⇔ "dlačitelj" (v24)
- v16-25: Josip od roba (v17) gospodar (v21)
  - Tko je Josipa bacio u ropstvo (v18)?
- Narod – pridošlice u Egiptu (v23), kao praoci u Kanaanu (v12)
- Bog "okrenuo srce" Egiptu v25
- v26-36 Mojsije i Aron
  - *Znaci i čudes*a v27: od tame (v28) do smrti prvorođenaca (v36)
    - "egipatska zla"
- v37-41 Nastavljaju se *znaci i čudes*a
  - Oblak i oganj (v39), mana i prepelice (v40), voda iz stijene (v41)
    - Čudesa koja treba naviještati usp. v2

06.12.11.

www.ftdi.unizg.hr (ferbt2_008.ppt)

16

U tebe se uzdam (Ps 25)

U tebe se uzdam Bože moj! 2x

06.12.11.

www.ftdi.unizg.hr (ferbt2_008.ppt)

17